

1.

Kevser suresindeki “Ey Peygamber, Rabbin sana o kadar büyük iyilik yaptı ve o kadar büyük nimet verdi ki, şimdi onun için namaz kıl ve kurban kes!” emrinin, bütün Arabistan’daki müşriklerin kendi yaptıkları tanrılara ibadet etmekte ve onlar için kurban kesmekte iken indiğini düşünmek lazımdır. Burada müşriklerin tersine namaz ve kurban gibi ibadetlerin sadece Allah (c.c.) için olması gereği vurgulanıyor. Nitekim başka bir ayette şöyle buyrulur:-----”

Parçanın anlamlı bir şekilde devam edebilmesi için sonuna aşağıdaki ayetlerden hangisi gelmelidir?

- A) “Kim bir iyilik getirirse ona bundan daha üstün karşılık vardır. Kim bir kötülük getirirse, o kötülükleri işleyenler ancak yaptıkları kadar ceza görürler.” (Kasas suresi, 84. ayet)
- B) “De ki, namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm alemlerin Rabbi Allah (c.c.) içindir. O’nun hiçbir ortağı yoktur. Böyle emrolundum ve ben Müslümanların ilkiyim.” (En’âm suresi, 162-163. ayetler.)
- C) “...Rabbimiz! Bize dünyada bir iyilik ahirette de bir iyilik ver! Bizi ateşin azabından koru!”(Bakara suresi, 201. ayet.)
- D) “İnsanların hangisinin daha güzel amel yaptığını deneyelim diye yeryüzündeki şeyleri ona bir ziynet yaptık.”(Kehf suresi, 7. ayet.)
- E) “Resulüm! İnsanlara ulaştırman için bu kitabı sana biz indirdik. Kim doğru yola giderse kendi yararına gitmiş olur. Kim sapıtırsa kendi zararına sapıtmış olur. Sen onlardan sorumlu değilsin.” (Zümer suresi, 41. ayet.)

2.

Aşağıdakilerden hangisinin Maûn suresinin içeriğiyle ilgili olduğu söylenemez?

- A) “Bir yarım hurma ile de olsa (cehennem) ateşinden kendinizi koruyunuz.” (Buharî, Zekât, 9-10 ve Menâkıb, 25)
- B) “Bilin ki, dünya hayatı ancak bir oyun, bir eğlence, bir süs, aranızda karşılıklı bir övünme, çok mal ve evlat sahibi olma yarışından ibarettir...” (Hadid suresi, 20. ayet)
- C) “Sana vahyedilen kitabı oku ve dosdoğru namaz kıl; çünkü dosdoğru kılınan namaz çirkin ve kötü işlerden alır...” (Ankebût suresi, 45. ayet)
- D) “Haksızlıkla yetimlerin mallarını yiyenler şüphesiz karınlarına ancak ateş doldururlar. Zaten onlar alevli ateşe gireceklerdir.” (Nisa suresi, 10. ayet)
- E) “Allah, kendisinden başka hiçbir ilah bulunmayandır. En güzel isimler O’nundur.” (Tâhâ suresi, 8. ayet)

3.

On iki yılını vererek bu tefsiri hazırlamıştır. Eser ilk olarak, 1939’da Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından dokuz cilt halinde basılmıştır. Eserin başında tercüme, Tevil ve tefsir arasındaki farkları açıklamış ve tefsirinde bağlı kalacağı esasları, kaynaklarını belirtmiştir. Tefsirinde; ayet sayılarını, nuzul sebebini, surede geçen kavramları ve surelerin faziletini açıklamıştır.

Yazar, tefsirini yazarken ayetler arasındaki münasebetleri ve ayetlerin nüzul sebeplerini vermiş; kıraat-i aşereyi ve gerektiği yerlerde kelime ve terkiplerin izahını yapmıştır. İtikatta ehl-i sünnet ve amelde Hanefi mezhebine bağlı kalmış ve Batılı müelliflerin yanlış yaptıkları konularda okuyucunun dikkatini çekmeyi ihmal etmemiştir. Tefsirin yazımında Taberî, Cessas, Zemahşerî, Râzî, Beyzâvî, Ebussuud ve Âlusî’nin Rûhu’l-Meânî tefsirleri ile Kütüb-i Sitte’den faydalanmıştır.

Hakkında bilgi verilen müfessir ve tefsiri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hasan Basri Çantay: Kur’an’ı Hâkîm ve Meal-i Kerim
- B) Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır: Hak Dini Kur’an Dili
- C) Ömer Nasuhi Bilmen: Kur’an-ı Kerim’in Türkçe Meali Âlisi ve Tefsiri
- D) Celal Yıldırım: İlmîni Işığında Asrın Kur’an Tefsiri
- E) Ömer Nasuhi Bilmen: Kur’an-ı Kerim’in Türkçe Meali Âlisi ve Tefsiri

4.

I.	<u>Taberî</u> Tefsiri	<u>Taberî</u> tefsirinin en önemli özelliklerinden biri, ayetlerin tefsiri ile ilgili Peygamberimizin (s.a.v.) hadislerini, sahabe ve tâbiîn sözlerini bize nakletmesidir.
II.	<u>Mâturîdî</u> Tefsiri	<u>Mâturîdî</u> tefsirinin en önemli özelliklerinden biri, ayetleri tefsir ederken ehl-i sünnetin yorumlarını içermesidir.
III.	<u>Zemahşerî</u> Tefsiri	<u>Zemahşerî</u> tefsirinin en önemli özelliklerinden biri, Kur’an’ın tasavvufi açıdan bütün yönleriyle ele alınmasıdır.
IV.	<u>Râzî</u> Tefsiri	<u>Râzî</u> tefsirinin en önemli özelliklerinden biri, ayetlerin yorumuyla ilgili bütün bilgileri içeren ansiklopedik bir eser olmasıdır.
V.	<u>Beyzâvî</u> Tefsiri	<u>Beyzâvî</u> tefsirinin en önemli özelliklerinden biri, kendinden önceki tefsirleri özlü bir şekilde özetlemiş olmasıdır.
VI.	<u>Kurtubî</u> Tefsiri	<u>Kurtubî</u> tefsirinin en önemli özelliklerinden biri, Kur’an’da geçen kelime ve ayetlerin anlamlarını kısa ve kolay bir şekilde açıklamasıdır.
VII.	<u>Celaleyn</u> Tefsiri	<u>Celaleyn</u> tefsirinin en önemli özelliklerinden biri, ahkâm ayetlerini tefsir ederek onlardan çıkarılabilecek fıkhi hükümleri açıklamasıdır.

Tablodaki tefsir ve özellikleri eşleştirmelerinde hangileri doğru olarak verilmiştir?

- A) I-III-V-VII
- B) II-III-V-IV
- C) III-IV-VI-VII
- D) I-III-IV-VII
- E) I-II-IV-V

5.

225/839 yılında Hazar Denizi'nin güneyinde bulunan Âmûl şehrinde doğmuştur. İlim elde etmek için Rey, Basra, Kûfe, Medine, Suriye ve Mısır gibi beldeleri dolaştıktan sonra Bağdat'a yerleşmiştir. Burada dersler vermiş ve kendi fıkhi görüşlerini öğretmiş, bu arada ünlü tefsirini yazmıştır. "Târîhu'l-Ümem ve'l-Mülûk" adlı eseri onun aynı zamanda tarih alanında da söz sahibi olduğunu göstermektedir. Bağdat'ta 310/923 yılında vefat etmiştir.

Parçada tanıtılan müfessir aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Suyûtî
- B) er-Râzî
- C) Mâturîdî
- D) Taberî
- E) İbn Kesîr

6.

- I. Dilbilimsel tefsir : Zemahşerî'nin el-Keşşâf adlı eseri
- II. Kelami tefsir : er-Râzî'nin Mefâtiḥü'l-Gayb adlı eseri
- III. Fıkhi tefsir : Mukâtil b. Süleyman'ın Tefsirü'l-Hams Mie Âye mine'l-Kur'an adlı eseri
- IV. Tasavvufi tefsir : İsmail Hakkı Bursevî'nin Ruhu'l-Beyân adlı eseri

Verilen eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) Hiçbiri

7.

Peygamberimizin hadislerini, sahabe ve tâbînin sözlerini esas almanın yanında Arap dili ve edebiyatının imkânlarına, içtihadı, akli çıkarımlara ve gerektiğinde diğer ilimlere dayanan tefsir çalışmalarına dirayet tefsiri adı verilir. Bu tür tefsirlere ma'kul ve re'y tefsiri adları da konulmuştur. İslam toplumunun genişlemesi, yeni ülkelerin fethi ve Müslümanların değişik ilimler ve yaklaşımlarla yüz yüze gelmesi gibi sebeplerle dirayet tefsirlerine olan ihtiyaç artmıştır.

Dirayet yöntemini kullanan müfessirler, hadis, fıkıh ve kelam gibi ilimler yanında lügat, gramer ve edebiyat gibi dilbilimi ile ilgili ilimlere de önem verdiler. Böylece dirayet tefsirlerinden dilbilimsel tefsir, fıkhi tefsir, kelamî tefsir ve tasavvufî tefsir ortaya çıkmıştır.

Bu parçaya göre dirayet tefsirleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dirayet tefsirleri İslam toplumunda bir ihtiyaç olarak doğmuştur.
- B) Dirayet tefsirleri rivayet tefsirlerinden sonra ortaya çıkmıştır.
- C) Başka ilim dallarından faydalanılmıştır.
- D) Dirayet tefsirleri farklı şekillerde isimlendirilirler.
- E) Dirayet tefsirlerinin içinden farklı tefsir çeşitleri doğmuştur.

8.

Aşağıdakilerden hangisi rivayet tefsirleri arasında sayılmaz?

- A) Celaleddin es-Suyûtî: ed-Durru'l-Mensûr
- B) Ebu'l-Leys es-Semerkindî: Tefsiru'l- Kur'ani'l-Azîm
- C) Ebu Muhammed el-Huseyn el-Bagavî: Meâlimu't-Tenzîl
- D) İmam Mâturîdî'nin: Te'vîlâtü'l-Kur'ân
- E) İbn Kesîr: Tefsîru'l-Kur'âni'l-Azîm

9.

Kur'an-ı Kerim'i baştan sona tefsir eden ilk yazılı kitap aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ali b. Ebi Talha'nın tefsir risalesi
- B) Mukâtil b. Süleyman'ın Kitabu't-Tefsiri'l-Kebir adlı eseri
- C) Süfyan es-Sevrî'nin Kitabu't-Tefsîr adlı eseri
- D) Muhammed b. Cerir et-Taberî'nin Câmiu'l-Beyân an Te'vîl-i Âyi'l-Kur'ân adlı eseri
- E) İbn Kesîr'in Tefsîru'l-Kur'âni'l-Azîm adlı eseri

10.

Müslümanlar kıssaların tefsirinde ehl-i kitap denilen Yahudi ve Hristiyan kültüründen İsrailiyat adı verilen bilgileri kullanmada sakınca görmediler. Çünkü o bilgilere tefsirlerde yer verilmesi onları tasvip etme anlamına gelmez. Kur'an'a ters olmamak üzere Müslüman âlimler, İsrailiyattan ayetin anlamına uygun düşen bilgileri göstermek ve hakkında bilgi olmayan konuları da araştırılsın diye nakletmişlerdir. Bu tür bilgi ve haberler, özellikle Tevrat, İncil ve Kur'an'da geçen peygamberlerin hayatlarıyla ilgili bilgiler konusunda yoğunlaşır.

Bu parçaya göre tefsir ilmiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Günümüz çalışmalarında İsrailiyat türü bilgiler azalmıştır.
- B) Yabancı kültürlerden faydalanılmıştır.
- C) Faydalanılan bilgiler onun onaylandığı anlamına gelmez.
- D) Nakledilen bilgilerin Kur'an'a aykırı olmaması esastır.
- E) İsrailiyat türü bilgiler daha çok kıssalarla ilgilidir.

11.

İsrailiyat haberlerin İslami kaynaklar açısından değerlendirilmesi yapılırken aşağıdaki kategorilerden hangisi kullanılmaz?

- A) İslam'a Uygun Olan İsrailiyat
- B) İcmaya Dayanan İsrailiyat
- C) İslam'a Zıt Olan İsrailiyat
- D) Tasdik Edilemeyen İsrailiyat
- E) Tekzib Edilemeyen İsrailiyat

12.

Kur'an ve tefsir bilgisi en fazla olan sahabîlerden biridir. Gençliğinden itibaren Hz. Peygamberin yanından hiç ayrılmamıştır. Bu sebeple esbab-ı nüzule genel olarak vakıftı. Ayrıca o Kur'an-ı Kerim'in son arzına (arza-ı ahîra) şahitlik edenlerden biridir. O, Kûfe tefsir ekolünün hocasıdır. Onun rey ve içtihadı dayanan tefsir anlayışı daha sonra Hanefî mezhebi tarafından esas alınmıştır.

Hakkında bilgi verilen sahabe aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Abdullah b. Mesud
- B) Hz. Osman
- C) Hz. Ömer
- D) Hz. Ali
- E) Cafer b. Ebi Talib

13.

- Öğrencileri vasıtasıyla Mekke tefsir ekolünün öncüsüdür.
- Tefsir rivayetleri bütün tefsir kitaplarına katkı sağlamıştır.
- Sahabe tarafından kendisine Tercüman-ül-Kur'an unvanı verilmiştir.

Hakkında bilgi verilen sahabe aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ebu Hureyre
- B) Hz. Aişe
- C) Zeyd bin Sabit
- D) Hz. Ömer
- E) İbn Abbas

14.

Sahabe Kur'an'ın okunması, ezberlenmesi, yazılması, açıklanması, anlaşılması ve uygulanmasında Peygamberimizin yürüttüğü tüm faaliyetlere bizzat katılmışlardı. Anlayamadıkları bir ayeti doğrudan ona sormuş ve öğrenmişlerdi. Sahabe, ayetlerin yorumlanmasında Kur'an'ın bütünlüğünü, Kur'an'ın Kur'an'la tefsirini, konuyla ilgili diğer ayetleri ve Peygamberimizin söz ve uygulamalarını esas almışlardır. Onlar, Tefsir ilminin temel bilgilerini gelecek nesillere aktarmışlardır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sahabe kelimesinin anlamı
- B) Tefsir ilminin temelleri
- C) Kur'an'ın okunması ve ezberlenmesi
- D) Sahabenin tefsir ilmindeki yeri ve önemi
- E) Hz. Peygamberin örnekliği

15.

Peygamberimiz "Sahurda beyaz iplik siyah iplikten ayırt edilinceye kadar yiyebilirsiniz..." (Bakara suresi, 187) ayetindeki beyaz ipliğin "şafağın aydınlığı", siyah ipliğin de "gecenin karanlığı" mealinde olduğunu söylemiştir. Bu durumda ayetin meali şöyle olur: "Sahurda şafağın aydınlığı gecenin karanlığından ayırt edilinceye kadar yiyebilirsiniz."

Bu olay aşağıdakilerden hangisine örnek olarak verilebilir?

- A) Müşkil lafzı açıklama
- B) Müphem ayetleri beyan etme
- C) Umumi lafzı tahsis etme
- D) Soruya cevap verme
- E) Gelen vahyi tebliğ etme

16.

Kur'an-ı Kerim, indirildiği toplumun seviyesini ve anlayışını gözetmiştir. Bu durumda Peygamberimizin mübelliğ kimliği ön plana çıkar. Bununla beraber o, ihtiyaç duyulduğunda ayetler hakkında sözlü açıklamalar yapmıştır. Açıklamalarını da genellikle de indirilen ayetlerin maksadını anlatmak, insanları ibadete teşvik etmek ve güzel ahlaka yönlendirmek gayesiyle yapmıştır. Bu tür açıklamaların bazı sebepleri vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu sebeplerden biri olarak zikredilemez?

- A) Ayetlerde kıssaların özlü bir şekilde anlatılması
- B) Kur'an'ın eskiden kullanılan bazı kelimelere yeni anlamlar yüklemesi
- C) Allah'ın Hz. Peygamberi tebliğ ile sorumlu tutması
- D) Bazı ifadelerin kapalı üslupla dile getirilmesi
- E) İnsanların anlama seviyelerinin aynı olmaması

17.

Peygamberimiz döneminde Müslüman olanlar hem Kur'an'ı öğreniyor hem de onun çizdiği doğrultuda nasıl yaşayacaklarını öğreniyorlardı. Kur'an'ın dili Arapça idi, onun dediklerini anlıyorlardı. Anlamadıkları ayetleri Peygamberimize soruyorlardı. Ayetlerin nasıl uygulanacağını ise zaten ondan görüyorlardı. Böylece Hz. Peygamber gerek uygulamaları, gerekse sözleri ile Kur'an'ı sahabeye anlatmaya ve açıklamaya özen gösteriyordu. O, Kur'an'ı en iyi bilen ve en doğru tefsir edendir. Çünkü o, Allah (c.c.) elçisidir. Kur'an'ın tefsir edilmesi işte bu şekilde başlamış oluyordu.

Bu parçaya göre Hz. Peygamber için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yol göstericidir.
- B) Son peygamberdir.
- C) Açıklayıcıdır.
- D) İlk müfessirdir.
- E) Örnektir.

18.

Bir peygamber olarak Hz. Muhammed'in (s.a.v.) üç temel görevi vardır:

- I. Vahiyle gelen bilgileri insanlara ulaştırmak (tebliğ)
- II. Gelen vahyi insanlara açıklamak (tebyin)
- III. Hüküm koymak (teşri').

Bu görevler Kur'an-ı Kerim'de şu ayetlerle açıklanmıştır:

- IV. "...Sana da bu Kur'an'ı indirdik, insanlara kendilerine indirileni açıklayasın diye. Belki düşünürler." (Nahl suresi, 44. ayet.)
- V. "O (peygamber); onlara iyiliği emreder, onları kötülükten alıkoyar. Onlara iyi ve temiz şeyleri helal, kötü ve pis şeyleri haram kılar. Üzerlerindeki ağır yükleri ve zincirleri kaldırır..." (A'raf suresi, 157. ayet.)
- VI. "Ey Resûl! Rabbinden sana indirileni tebliğ et..." (Mâide suresi, 67. ayet.)

Bu bilgilere göre Hz. Muhammed'in (s.a.v.) görevleri ile ayetlerin doğru eşleşmesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I-IV, III-V, II-VI
- B) II-V, I-IV- III-VI
- C) III-IV, I-V, II-VI
- D) II-IV, I-V, III-VI
- E) I-VI, II-IV, III-V

dogm.eba

Bu yaprak test, Din Öğretimi Genel Müdürlüğü, Soru ve Materyal Geliştirme Ekibi tarafından eba sorularından seçilerek hazırlanmıştır. eba.gov.tr internet sitesinde sorular bölümünde soru kodları ile soru çözümlerine ve cevaplarına ulaşabilirsiniz.

Soru kodları: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18.